

Cena ogłoszeń na 1-oj stronie
wiersz petitowy mk. 2,00
na III-oj stronie — mk. 1,50
na IV-oj stronie — 0,75 f.,
nadrukane na wiersz
garnetowy — mk. 2,50,
Drobne ogłoszenia po 10
lin. na wiersz. Najmniejsze
drobne ogłoszenie mk. 1,50.

Redakcja i Administracja
mieszczą się pod № 4-ym
przy ul. Starososnowie-
kiej w Sosnowcu.

Adres dla listów i depesz:
„Iskra”, Sosnowiec.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Prenumerata wynosi: Z od-
szaniem rocznie m. 42,00 —
półrocznie m. 21,00 — kwar-
talnie m. 10,50 — miesięcznie
m. 3,50 z przesyłką po-
stową 3 m. 50 f., miesięcz-
nie. Cena numeru po-
dyńczego — 30 fen.

Redakcja otwarta od 8 rano
do 7 wiecz. — Rękopisów na-
desłanych redakcja nie zwraca.

Oddziały własne w Będzinie
ul. Małachowskiego 9, w Dą-
browie ul. Sienkiewicza № 6

Od 20 do 26 maja 1919 roku.

Dla dzieci wstęp wzbroniony.

Charlotte Corday

Dramat współczesny w 6 aktach analogią wypadków osnuty na tle rewolucji francuskiej, ze
słynnymi polski-
mi artystami **Mia Marą i Wiktorem Biegańskim** w rolach
głównych.

UWAGA. Początek o godz. 5, w niedziele i święta o 4-ej.

Do obrazu przygrywać będzie świeżo zaangażowany skrzypek laureat warszawskiego konser-
watorium p. Adolf Liljen.

KINO

Zacisze

TEATR
KINO - OAZA
w Sosnowcu.

Dziś ostatni dzień

POLA NEGRI

najwybitniejsza dziś pol-
ska gwiazda kinemat. w
rolach głównej dramatu w 5

częściach p. t.:

AWANTURNICA.

Od jutra „Nocony Kret”.

Od poniedziałku 19-go. do Niedzieli 25 maja włącznie,

Pierwszy raz w Sosnowcu!

Amerykański obraz detektywny

ZAMACH GADÓW

Nadzwyczajny dramat w 6 aktach. W roli głównej słynny detektyw JAMES BROWN

Dramat powyższy trzyma widza od samego początku do końca w największym napięciu

Do obrazu przygrywa nowozaangażowany duet artystyczny.

KINO

Sfinks

w Sosnowcu.

Dyrekcja koncertów ALFREDA STRAUCHA.

Teatr Zimowy (Teatralna 2).

Jedyny Wieczór

liryczno-dramatycznych poematów tanecznych

Rity SACCHETTO

Wszechświatowej sławy tancerki klasycznej

przy fortepianie: **Mela Neuger-Feliksowa** (Kraków).

PROGRAM: Chopin: Śmiertelna naręczona. Mosz-
kowski: Valse brillante. Liszt: II Rap-
sodia Węgierska. Gillet: Wspomnienia z balu.
Moszkowski: Pał. Serenada. Paderewski: Menuet.
Rubinstein: Torraador & andalouse. Moszkowski:
Caprice espagnole. Schumann-Tausig: Solo casta
gnetowe (hiszpańskie impresje) Liszt: Tarantella.
Bizet: Taniec wschodni.

Wszystkie kostiumy skomponowane przez Rity

Sacchetto. wykonane zostały w własnych warsztatach.

Bilety do nabycia w księgarni „WIEDZA”.

Dr. ANDRZEJ REJMAN

chor. uszu, nosa i gardła
SOSNOWIEC, Kollataja № 10
(Mikolajewska)
od 4 — 6 pp.

Bentysta

J. Szafonsztein

powrócił.

GODZINY PRZYJĘĆ:

od 10—1 i od 3—6 po poł.

Leczenie zębów, plombowanie
wprawianie zębów bez podnie-
bienia, złote korony.

ul. Modrzejowska Nr. 3.

Likwidacja wojny światowej.

Zmierzeń bogów germańskich...

Kiedy dnia 18 stycznia 1871 r. nastąpiło uroczyste ogłoszenie nowego cesarstwa niemieckiego w sali tronnej z czasów Ludwika XIV w pałacu wersalskim, — a król pruski Wilhelm I przyjął koronę cesarską nowych Niemiec, nie przypuszczali „dobrzy bogowie germańscy”, iż w niespełna pół wieku ich „majestat boski” zostanie tak strasznie sponiewierany w tejże samej sali.

Wetany, Zygfrydy i inne koronowane djaby mitologiczne runęły wreszcie w przepaść.

Jeden z najgenialniejszych grabarzy współczesnych Niemiec, Bismarck, żelazny kanclerz o miedzianym czole, nie doczekał się już, nie-
stety, owoców swej teorii „siły przed prawem”.

Ubóstwiana przez niego pruska pikielhauba, wykwit
dzikiego militarysty, spo-
cznie obok hełmów krzyżac-
kich w muzeum pamiątek.

Jednak bogowie germańscy, jako z dalekiej a zim-
nej Północy pochodzący,
przebywający w lasach i
górach dalekich, są silni,
wytrzymali i mściwi.

Karmiono ich setki lat
mięsem ludzkim, pojono ich
stałe łzami krzywdy ludz-
kiej, trudno więc będzie
„dobrym bogom germań-
skim” przyzwyczać się do
nowej, jarskiej, a tak skrom-
niutkiej kuchni.

W ich północnych, prze-
krwionych mózgach żyć bę-
dzie wieczna idea odwetu.

Idzie więc o to, aby
zwłaszcza najbliżsi i naj-
lepiej znający „dobrych bo-
gów” sąsiedzi, — orzeł pia-
stowski i kogut galijski, —
wyteżyli wszystkie swe roz-
porządkalne siły w kierunku przemiany zmierzchu,

na zgon bogów teutońskich.

Zabór pruski wraz z Gór-
nym Śląskiem jest właśnie
ich powietrzem, pokarmem,
krwią serdeczną i mózgiem,
bez których życie tych po-
tworów staje się dla nich
niepodobieństwem.

O to powietrze i prawo
oddechu może się już w
najbliższych dniach stoczyć
śmiertelna, zażarta walka.

Gdyby nawet, co jest
nieomal rzeczą pewną, niem-
cy podpisali traktat poko-
jowy, to bagnet polski bę-
dzie musiał zapomocą swych
dobrotliwych argumentów
dopilnować wypełnienia wa-
runków traktatu ze strony
niemców, gdyż ci ostatni
będą chcieli uchodzić znisz-
czyć kopalnie i huty, wy-
wieźć wszystko, co przed-
stawia jakąś wartość, słowem,
urządzić znany z pół-
nocnej Francji i Belgii „stra-
tegiczny a planowy” odwrót.

Ze przy tym odwrócie
polska ludność Śląska i
Prus zaznałaby losu lud-
ności belgijskiej — zbyt-
czna wspominać.

Czeka nas więc jeszcze
ostatnia — śmiertelna gra;
dokończenie trudu: Łokiet-
ka, Jagielly, Kazimierza Ja-
giellończyka.

Wyrwanie wszystkich ja-
dowitych zębów niemieckiej
hydrze.

Jeśli ten cel nie będzie
osiągnięty całkowicie w wal-
ce obecnej, — musimy wszy-
stkie nasze siły wyteżyć
aby był osiągnięty w
czasie jaknajbliższym.

Od zarania naszych dzie-
jów, — odkąd mowa polska
po raz pierwszy rozległa
się po świecie, od tej pory
najgorszym wrogiem naszym
był jest i będzie Niemiec.
Chwilami chce się nieomal
wierzyć, iż jest to jakieś
szatańskie, potworne prawo
natury.

Nie ludźmy się ani na
chwile.

„Drang nach Osten“ musi być w dalszym ciągu naczelnym przewodnim kanonem polityki niemieckiej.

Odpychani od zachodu, zwyciężani przez wyższą kulturę łacińską, mający nadmiar ludzi i sił u siebie w domu, muszą iść na wschód, jak idą od lat tyśiąca z górą.

Od lat tyśiąca również i my krwawimy się, aby nie zostać podściskiem dla rasy germańskiej, aby zachować swój język, ziemię i prawo do życia.

Pobite Niemcy będą w dalszym ciągu niezmordowanie, bez wytchnienia organizować nowe sojusze antypolskie, podburzać naszych sąsiadów, tworzyć coraz to nowe oka swej przewiecznej sieci, mającej nas ostatecznie usidlić.

Polska racja stanu musi więc ową zmoję germańską raz na zawsze unieszkodliwić.

Unieszkodliwi zaś ją, jeśli cały zabór pruski wraz z Górnym Śląskiem wróci nareszcie do swej macierzy — i jeśli dzień i noc będzie miała zwróconą uwagę na „dobrych bogów germańskich“.

Zaścianą rozlega się płacz braci naszych; szloch wiekuisty, o pomstę do nieba wołający — szloch mordowanych, ciemionych, więzionych i torturowanych potomków Lecha zaciemnia niemal mózgi nasze, krew wali młotem w tętnach, ręce latają jak w obłąkaniu.

„Dobrzy bogowie germańscy“ wyprawiają huczne weselisko. Musimy się postarać, aby wesele to było ich stypą pogrzebową.

Ajaks.

Niema powodu do zmian...

Rotterdam, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

„Morningpost“ donosi z Paryża:

„Rada czterech“ rozważała dotychczas Niemiec, dotyczącą granic. Według informacji, udzielonych prasie amerykańskiej przez Lansinga nie znaleziono żadnego powodu do zmiany zapadłych w sprawie granic postanowień.

Londyn, 13 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

Carzon w izbie gmin oświadczył, iż ententa na wszelki wypadek czyni przygotowania, w razie niepodpisania przez Niemcy traktatu pokojowego.

Na żadne zmiany istotne traktatu pokojowego ententa nie pozwoli.

Żadnych ustępstw!

Berlin, 16 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

„Progress du Lyon“ donosi z Paryża:

„W komisji parlamentarnej Pichon oświadczył:

„Francja sprzeciwi się wszel-

kimi siłami wszelkiemu złagodzeniu warunków, określonych przez traktat“.

Żadnej zwłoki!

Paryż, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

„New York Herald“ dowiaduje się, że delegacja niemiecka zamierza prosić o zwłokę dwutygodniową na podpisanie traktatu, prosba ta jednak będzie odrzucona.

A ci piszą, a piszą...

Berlin, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

Delegacja niemiecka przygotowała nowe 3 noty, które zostaną wręczone „przedstawicielom ententy dziś lub jutro.“

Anglicy zajmą porty niemieckie.

Rotterdam, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

„Morningpost“ donosi: „Admiralicja angielska nakazała wypłynąć flocie morza Północnego“.

Flota ta zajmie porty niemieckie w razie, gdyby Niemcy nie podpisali traktatu.

Kopenhaga, 18 maja.

Wczoraj rano przepłynęło przez Sund 8 okrętów angielskich w kierunku wschodnim. Dalsze 7 okrętów wojennych przepłynęło tę cieśninę o godz. 2 po południu.

Ultimatum?

Banyla, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

„Pressinformation“ donosi z Paryża:

Na posiedzeniu najwyższej rady wojennej postanowiono rozpocząć natychmiast operacje wojenne w razie, gdyby Niemcy wzbraniały się wypełnić warunki traktatu pokojowego.

Clemenceau zgodził się powyższym przesłał Fochowi dalsze rozkazy.

Z kół dobrze poinformowanych donoszą, iż najpierw zajęte zostaną przez wojska ententy Niemcy południowe, by przesać komunikacje ich ze Sawajcarją.

Ostateczna decyzja w Paryżu oczekiwana jest w pierwszych dniach tygodnia, gdyż ententa przerywa wymianę not z Niemcami i przysyła im ultimatum.

Zaostrzona blokada,

Düsseldorf, 19 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

Ententa czyni przygotowania do bezwzględnej blokady Niemiec. W ostatnich dniach środki żywnościowe przestały przychodzić.

Okręty i żywność dla Niemiec zostały zatrzymane w drodze.

Z Paryża nadeszła wiadomość, iż wczoraj obradowano nad supelajm odesłaniem Niemiec od krajów neutralnych.

Anglicy zajmą Kłapejdę.

Berlin, 19 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

Wychodząca w Królewcu „Ostpreussische Ztg.“ donosi, że wszystko wskazuje, iż flota angielska zamierza zająć Kłapejdę (Memel). Ze źródła wiarygodnego dochodzi nas wieść, iż w Kłapejdie otrzymano potwierdzenie tej oboawy. Istotnie wielka eskadra angielska jest już w drodze na wschód.

Straty niemieckie w wojnie światowej.

Berlin, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“)

Dopiero teraz obliczono i ogłoszono straszne liczby strat niemieckich w likwidującej się wojnie.

Liczba zabitych wynosi 1.676.698 ludzi; zaginionych bez wieści 878.770, z tej liczby należy uważać 90 proc. na zmarłych, wobec czego ogólna liczba zabitych wynosi z górą 2 miliony.

Rannych zameldowano 4.207.028.

W niewoli przebywa dotąd 515.922, liczba ta jednak nie obejmuje jeńców cywilnych.

Ogólne zatem straty niemieckie w wojnie obecnej wynoszą 6.878.415 ludzi.

Próba strajku kolejowego.

Stanowisko Związku kol. w Sosnowcu.

Banda bolszewików, zatrudnionych na kolejach państwowych, dokonała w ubiegły piątek próby opanowania węzła warszawskiego.

Uczciwa i patriotyczna większość pracowników kolejowych nie uległa jednak terrorowi bandytów i przy pomocy straży kolejowej oraz oddziałów wojskowych zabezpieczyła całkowicie prawidłową komunikację.

Bolszewicy warszawscy nie chcieli rzekomo wstrzymać całego ruchu i dla regulowania częściowego ruchu delegowali swoich „komisarzy“. „Komisarzem“ w wydziale telegrafu mianowany został... stół drogowy, a komisarzem depot parowozowych — zwykły... pucier!

Urzednicy i robotnicy polacy zrozumieli grozę położenia i tych panów natychmiast wyprosili.

Nasi kolejarze sosnowieccy, dowiedziawszy się o łajdackim postępku bolszewików warszawskich, zwołali w dniu 18 b. m., t. j. wczoraj zebranie w sali Związku pracowników kolejowych i wysłali następujący oświadczenie:

„Warszawa, Prezes ministrów, minister kolejowy, dyrektor wydziału ruchu, centralny zarząd Związku zaw. prac. kolejowych oraz do wszystkich kół Związku.“

Zgromadzeni w dn. 18 b. m. w sali Związku pracowników kolejowych pracownicy wydziału ruchu i wydziału telegrafu stacji Sosnowiec potępiają bezwzględnie usiłowania wywołania strajku na liniach polskich kolei państwowych.

Wszelką agitację za strajkiem

uważają jako inspirowaną za pieniądze wrogów państwa polskiego na podłożu raczej politycznym niż ekonomicznym.

Przewodniczący sekcji wydziału ruchu Ludwik.

Sekretarz sekcji

F. Cygankiewicz.

Przewodniczący sekcji wydz. telegrafu T. Suchodolski.“

Władze kolejowe wydały do ogółu pracowników okólnik treści następującej:

„Nie zważając na wezwanie czterogodnych gen. Hallera i prezydenta ministrów Paderewskiego, oraz na cały szereg uchwał Kół na linii i zjazdu pracowników dyrekcji radomskiej, oraz pomimo uchwalonego przez sejm dodatku drożdżanego, zarząd Związku zainicjował w celach partyjnych strajk na węźle warszawskim, który, dzięki poczuć obowiązków względem Ojczyzny znacznej większości pracowników kolejowych, spełnił na niczym. Nieliczne tylko bandy usiłowały steryzować większość. Wszyscy, którzy nie stali na wysokości zadania i opuścili swoje stanowiska służbowe, przyczyniając się choćby pośrednio do strajku, zostali uwolnieni i postawieni w stan oskarżenia.“

Z obrad sejmowych.

(Posiedzenie 89 te).

Warszawa, 17 maja.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmiku postanowiono na wniosek Związku lud. narod. przysłać 2 i pół miliona marek na wysłanie działów lwowskiej na kolonie letnie, po czym rozpoczęło się czytanie ustawy o straży bezpieczeństwa.

Zabiera głos minister spraw wewnętrznych Wojełchewski. Istotną różnorodność organa bezpieczeństwa publicznego: policja komunalna, milicja ludowa, żandarmerja polowa, straż kolejowa itp., zorganizowane na zasadach odmiennych, a często wcale nie się wyłączaających, bez ścisłego określenia kompetencji, co wywołuje nieuniknione starcia. Konieczne jest więc utworzenie jednolitego organu, przystosowanego ściśle do potrzeb państwa polskiego. Ustawa przewiduje utworzenie straży bezpieczeństwa, jako państwowej organizacji służby bezpieczeństwa i scentralizowanie jej władz naczelnych. Straż bezpieczeństwa będzie zorganizowana na wzór wojskowy, a podlegać będzie ministrowi spraw wewnętrznych. Przewidziane są szkoły dla wyższych i niższych funkcjonariuszów, prowadzone metodą wojskową. Koszta ponosi państwo z tym, że 4 ta część kosztów zwróci organa samorządu.

Samorządy dostarczą także na opłatę lokali, gdyż w b. Kongresówce brak jest odpowiednich budynków rządowych. Wszyscy funkcjonariusze straży są obowiązani do trójletniej służby pod groźbą kary. Tymczasem się to tym, że mniej więcej dopiero po roku służby członkowie straży przedstawiają istotną wartość. Minister prosi więc o uchylenie dekretów w sprawie organiz-

acji milicji ludowej i policji komunalnej oraz wszelkich norm prawnych, wynikających z tych dekretów i o przyjęcie właściwej ustawy.

Ustawę odesłano do komisji administracyjnej.

Następnie sejm omawiał sprawę majątków donacyjnych, które komisja postanowiła uznać za własność państwa. Sprawę tę przekazano komisji rolnej.

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś we wtorek 20 b. m. Bernardyna.
Jutro w środę 21 b. m. Wiktora.
Wschód słońca g. 4 m. 00.
Zachód „ g. 7 m. 53.

Z Sosnowca.

Tabler kolejowy „Kur. Zagłębia“ dowiaduje się, że do Francji wyjechało 80 drużyn parowozowych, celem przyprawienia do kraju przez Bogumia 80 parowozów. Prócz tego przy wysyłaniu broni i amunicji z Włoch do Polski cały szereg wagonów, które mają specjalną adnotację PKP (zrobioną przez włochów) pozostają w kraju. Tabler, który przywiezie ostatnią dywizję Hallera, w ilości 2000 wagonów i 100 parowozów nie wróci już do Francji, lecz pozostanie całkowicie u nas.

Posiedzenie T. wa lekarskiego odbędzie się dn. 21 b. m. o godz. 4 i pół po poł. w lokalu Zjednocz. Narodowego (Słarsosnowiecka 16).

Bezrobotni czy próżniacy? Ze wszystkich stron nadechdzą skargi na bezrobotnych, którzy, pobierając zapomogi bezterminowe, nie tylko nie starają się o jakikolwiek zajęcie, ale nie chcą przyjmować zaciarowanej im pracy.

Ostatnio cegielnia w Zagórzcu zmuszona była zakontraktować 200 robotników Ciesleszczyzny, gdyż bezrobotni w Sosnowcu pracy w cegielni podjąć się nie chcieli.

Nominacja. P. o. komendanta policji sosnowieckiej mianowany został komisarz 5 komisarjatu p. Kazimierz Piódowski.

Ten się obławili Jeden z mieszkańców naszego grodu przyczynił się do wykrycia kontrabandy, za co odbierze wynagrodzenie ni mniej, ni więcej, jak 21 tyśięcy marek!

Dla łatwo zrozumiałych powodów nazwiska nie podajemy do publicznej wiadomości, zaznaczymy jednak, że wysokość nagrody pomienionej już została ustalona i przyznana temu prawdziwemu dziecku szczęścia.

Straszenie ludzi. Redagowany przez uczniów autora „Przeraźliwego echa trąby ostatecznej“ t. zw. krakowski kurjer szerzy stale wśród społeczeństwa postrach i zdenerwowanie.

Cheąc swymi telegramami wyprzedzić wszystkich, wszelkie zapowiedzi faktów pisemko to, przelancza na stole redakcyjnym w fakty dokonane, doбира odpowiednie tytuły i następnie podaje czytelnikowi w takiej formie, iż przy czytaniu włosy mu stają na głowie.

Aczekiwiek to nowe codzienne wydanie „przeraźliwego echa trąby ostatecznej“ ma intencję jak najlepsze, to jednak całość roboty tych panów jest wręcz szkodliwa, nie pozwala bowiem przeciętnemu czytelnikowi wyrobić sobie pojęcia o istotnym stanie rzeczy, budzi zamilowanie

do sensacji, a wreszcie przez szerzenie nieprawdopodobnych wieści podrywa autorytet prasy.

Sprawozdanie z zebrania wczorajszych znajda czytelnicy nasi w numerze następnym.

Ważne dla kupców. Otrzymałszy informacje następującej treści:

Stowarzyszenie kupców polskich w Warszawie chcąc ułatwić swym członkom zawiązanie stosunków handlowych z Zachodem, oraz informowanie się o stanie rynków zagranicznych od osób kompetentnych, udzieliło gościnny przedstawicielom polskiej Izby handlowej w Szwajcarii ks. Aleksandrowi Lubomirskiemu i dr. Bogumiłowi Wilkożewskiemu.

Panowie ci udzielają interesowanym wszelkich informacji i demonstrują próby, w lokalu Stowarzyszenia kupców polskich w godzinach od 10 do 12 rano.

Z Szwecji przybyła delegacja handlowa i urzęduje w konsulacie szwedzkim przy ul. Zielnej (gmach telefonów) i składa się z pp. Kap. Hermanna oraz Svan Engwalla, przyjmuje codziennie od 10 r. 1 pp.

Przybył również do Warszawy przedstawiciel holenderskich sfar handlowych p. G. de Iszkowski, który zamieszkał w Bristolu i pragnie nawiązać stosunki z kupiectwem polskim.

Polska pożyczka państwowa. Do dn. 30 r. b. subskrybowana została w instytucji centralnej i oddziałach Biura handlowego w Warszawie następująca suma 5 proc. asygnowanego polskiego: mk. 27,467,000, kr. 27,342,300, rb. 55,236,200.

Kiedy człowiek się starzeje? Dowcipne odpowiedzi na to pytanie daje bezimieniany autor książki, która niedawno wyszła w Dżennie.

Mężczyzna zaczyna się starzeć, kiedy:

- 1) Zyskuje przekonanie wewnętrzne, że już nie może pozyskać serca młodej dziewczyny, ani mieć powodzenia u kobiet;
- 2) wzrasta jego potrzeba wygód;
- 3) kiedy narzeka na kobiety, a swą żonę nazywa „starą“;
- 4) kiedy nie chce się rozstać ze swym poplamionym surdusem;
- 5) kiedy już nie zauważa, że krawat ma źle zawiązany;
- 6) kiedy się zżyma na brzydką pogodę, nie chcąc wtedy pracować, ani wyjść z domu;
- 7) kiedy już tylko starszym damom asystuje;
- 8) kiedy dając pieniądze mruzy, że go rodzina z „torbami puści“;
- 9) kiedy mu cały świat może wleźć na kark.

Ze sportu. Towarzystwo sportowe w Sosnowcu zawiadania swych członków i osoby zainteresowane, że począwszy od dnia dzisiejszego, będą odbywać się ćwiczenia piłką nożną w każdy wtorek i czwartek w czasie od godz. 5 i pół do 7 i pół wieczór — na tymczasowym boisku obok herbaciarni walcowni miłowieckiej.

Ze szkół. Gimnazjum żeńskie im. królowej Jadwigi, jak się dowiadujemy z pewnego źródła, będzie prowadzone nadal pod kierownictwem dyrektorki Marii Tołwińskiej. Zapis nowych uczennic do klasy 6 włącznia rozpocznie się w tym tygodniu. O terminie egzaminów będą ogłoszone.

Pożary w okolicy. W d. 13 maja, o godz. 7 po południu z niewiadomej przyczyny powstał pożar we wsi Trzebiesławice, gm. Wojkowice Kościelne. Spaliło się 23 zabudowania gospodarcze, wartości 77,725 marek,

ubezpieczone na sumę 22,536 marek 80 f. n.

W d. 8 maja r. b. o godzinie 1 w południe wszczął się pożar w zabudowaniach Antoniego Chłady w Porąbce. Spalił się dom mieszkalny, chławy i nakrycie piwnicy, ubezpiecz. na 980 kor.; straty ogólne obliczono na 6 tys. koron.

Z Dąbrowy.

„Iskra“ na kopalniach. Prosimy starych przyjaciół i czytelników „Iskry“ ze sfar górniczych, aby zechcieli przyjść nam z pomocą i radą w przywróceniu na kopalniach kolportażu naszego pisma. Robotnicy i górnicy, którzyby chcieli podjąć się tej pracy niech się zgłoszą do naszej filii w Dąbrowie, a jeszcze lepiej — wprost do redakcji w Sosnowcu. Warunki dla kolporterów w Dąbrowie będą bardzo dogodne, więc bez żadnego ryzyka można mieć dość pożyteczny zarobek dodatkowy.

Z kraja.

Zajęcie w Kielcach. We czwartek o godzinie 1 po południu, tam rzucił się na stragan żydowski na Bazarach i począł go rabować. Na miejsce zajęcia przybył pomocnik naczelnika policji, p. Wajchart, z policjantami i przy pomocy patroli wojskowych rozpedził rabujących, a pięciu z nich aresztował.

W godzinę po zajściu do biura policji zgłosiło się około 20 handlarzy za skargą, że wskutek rabunku ponieśli straty na sumę około 100.000 (?)

Uchomienie przemysłu. Z Łodzi donoszą nam, iż doszło do porozumienia między robotnikami a fabryką Gayera i w najbliższym czasie należy się spodziewać uruchomienia fabryki, która zatrudni około 400 robotników.

Fabryka byłaby już uruchomiona, gdyby nie żądania robotników, dopominających się o wypłatę zapomóg po 150 mk. na osobę oprócz 100 mk., które już otrzymali. Konferencja jednak właścicieli z delegatami robotników przy udziale komisarza rządowego doprowadziła do ugody. P. Gayer nie zgodził się na wypłacenie zapomóg, ale za to zobowiązał się dostarczyć robotnikom ziemniaków i węgla po tańszych cenach.

Robotnicy przytali na propozycję i w ten sposób w najbliższym czasie będzie czynny jeszcze jeden warsztat pracy.

Uruchomienie fabryk.

Warszawa, 16 maja.

W min. spr. wewnętrznych pod przewodnictwem wiceministra p. J. Baka, odbywają się narady w sprawie zatrudnienia możliwie największej ilości bezrobotnych.

Licząc się z realnym faktem istnienia dużej ilości bezrobotnych i z koniecznością zapewnienia im normalnych warunków egzystencji, narada doszła do wniosku, że pierwszym krokiem celowym byłoby uruchomienie huty „Raków“ pod Częstochową, zakładów ostrowieckich i żyrdowskich.

Huta „Raków“ powinna i może być uruchomiona w pierwszej linii. Ministerjum przemysłu i handlu poczyniło już w tym względzie następujące kroki: w Cieszynie zamówiono partię rygli żelaznych do walcowni, aby dać w ten sposób pokarm dla

małych fabryk; część transportu rygli już przysła; za Śląska nadeszło 500 wagonów surowki martynowskiej i wreszcie zamówiony jest koks, którego 450 wagonów już nadeszło. W ten sposób może być uruchomiony jeden z wielkich pieców na Rakowie, który nie jest zniszczony. Potrzebny jest więc tylko ferromangan, którego 50 tonn znajduje się już w Harbach Pruskich i przypuszczalnie niedługo da się przewieźć do Częstochowy.

Huta „Raków“ może dać z wielkiego pieca 150.000 pudów miesięcznie materiału dla pieców martynaowskich. A skoro zakłady ostrowieckie dostaną metal martynaowski, to w połączeniu z tą ilością zapasów surowców, jaką zakłady posiadają, możnaby od razu uruchomić część fabryk ostrowieckich do fabry-

kacji plugów, narzędzi rolniczych i zamówień dla warsztatów kolejowych. W ten sposób same zakłady ostrowieckie mogłyby dać od razu zatrudnienie 1.600 robotnikom, a w niedalekiej przyszłości 2.500, wpłynęłoby bardzo dodatnio na stan taboru kolejowego, gdyż fabryki państwowe nie mogą podjąć naprawy taboru.

Ministerjum przemysłu i handlu zdawało sprawę fabryk żyrdowskich i doszło do wniosku, że należy zakłady te wziąć w sekwestr i prowadzić w zarządzie państwowym. Do tego jednak potrzeba około 10 milionów marek na przeciąg 6 ciu miesięcy, przyczem wkłady zaczęłyby się zwracać już po dwóch miesiącach od chwili wypuszczenia pierwszych partii towarów.

wielką ilość broni, amunicji i innego materiału wojennego. Wzięto 2 tysiące jeńców.

Wracając do Łucka wojska nasze z generałem Karnickim na czele witane były owacyjnie przez miejscową ludność.

Front litewsko-białoruski.

Zdobyte nasza w Święcianach wzrosła do 200 jeńców, w tym 16 oficerów. Zdobyto 10 kalomiotów. Potym sytuacja bez zmiany.

Telegramy.

Komunikaty polskie. Pogrom ukraińców.

Warszawa, (Tel. P. A. T.).

Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich.

Front galicyjski.

Ukraińcy od dłuższego czasu atakowali nasze pozycje w Galicji Wschodniej, jednocześnie starając się odwrócić naszą uwagę ciągłymi propozycjami zawieszenia broni.

To dwuznaczne stanowisko nakazało naczelnemu dowództwu apewnić naszą sytuację w sposób ofensywny.

W wykonaniu tego rozkazu wojska nasze, stojące pod rozkazami gen. Iwaszkiewicza, przełamawszy trzy silnie umocnione linie ukraińskie posunęły się prawym brzegiem Strwiąża, zajęły Stary Sambor, wzięły wielu jeńców i zdobyły ukraiński pociąg pancerny.

Jednocześnie oddziały nasze posuwając się szybko na południe od tora kolejowego Przemyśl-Gródek Jagielloński, zajęły 16 b. m. wieczorem Sambor, przeprawiły się przez nieuszkodzony most pod Samborem na prawy brzeg Dniestru.

Inna nasza kolumna po złamaniu ataków ukraińców posunęła się również na przód w kierunku południowym i zdobyła Radki i Komorno.

Pod Lwowem nieprzyjaciół asilował raz jeszcze atakować pozycje nasze pod Miklaszowem. Atak zakończył się. W ataku obsadziły Stroniatyn i Hrebenkę. Po ciężkich walkach dnia 16 maja zajęto Żółkiew.

Oddziały nasze obecnie stoją na północny wschód od Lwowa, na linii Żółkiew-Tarynka-Mosty Wielkie. Nieprzyjaciół cofnął się na linję rzeki Złęcz.

Front wołyński.

Wojska grupy wołyńskiej

zaatakowały 16 b. m. od północnego wschodu Łuck; jednocześnie kawalerja nasza, przeprawiając się na prawy brzeg Styru pod Borstynem, odcięła ukraińcom odwrót w kierunku na Dabno i Równe. Nieprzyjaciół po krótkiej zaciętej walce, będąc okrążonym, złożył broń. Wzięto do niewoli dowódcę frontu ukraińskiego na froncie północnym zachodnim, atamana Osieckiego i dowódców drugiej ukraińskiej dywizji wraz z ich sztabem. Zdobyto 18 dział, liczny tabor kolejowy,

Zapisy do

7-10 kl. szkoły żeńskiej i podchorążych

Kolęta 11

codziennie od godz. 9-ej do 1-ej.

8¹⁰ k. Gimnazjum żeńskie

Polskiej Macierzy Szkolnej w Sosnowcu

przyjmuje zapisy nowych kandydatek do klas: od I ej do VII ej włącznie, codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 9 ej do 1 ej pp.

Do kl. VIII-iej nowe uczennice przyjmowane nie będą.

Liczba miejsc w klasach jest ograniczona.

Przy zapisie należy złożyć metrykę, świadectwo szczerzenia ospy i mk. 40, którą to sumę zalicza się do wpisowego, o ile uczennica jest przyjęta.

Koło Opieki Nad Żołnierzem Polskim

podaje do wiadomości, że wszystkie osoby, bądź zbierające ofiary na potrzeby Koła, bądź sprzedające jakiegokolwiek bilety na cele Koła,

posiadają upoważnienia

zaopatrzone pieczęcią oraz podpisane przez przewodniczącą i sekretarkę.

Ofiarodawców prosimy zwrócić uwagę na to.

Na ogólneżądanie po raz drugi w Sosnowcu.

W piątek 23 maja b.r. w sali Teatru Nowości wystąpi

STEFAN TURSKI

autor
Krowoderskich
Zuchów

z komedią z życia paskarzy p. t.

„Komedia ludzi sytych“.

W przedstawieniu biorą udział pierwszorzędni art. scen krak. Bilety od 2—10 mk. już można nabywać w księgarni „Wiedza“.

Armja polska we Włoszech.

Genewa, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“).

„Echo de Paris“ donosi:
We Włoszech utworzono armję polską, która będzie połączona z armją Hallera i zostanie przewieziona do Polski również drogą przez Niemcy. Liczebność armji Hallera wreszcie w ten sposób z 90 tys. do 140 tys. ludzi.

Piękny łup.

Płock, 16 maja.

(Tel. wł. „Iskry“).

Z Lipsa donoszą:
W okolicy Dobroju lotnicy niemieccy opuszczali się często i skupowali za grube pieniądze od włościan: masło, jaję, słoninę i śmietanę.

Dwaj lotnicy niemieccy, po załadunku aeroplanu późnym wieczorem, chcąc ugasić pragnienie, pozostawili aeroplan i udali się w kierunku błyszczącego światła, by się rozpytać o piwo.

Nawarzyli też sobie piwa, gdyż natknęli się na patrol wojskowy, który ich aresztował.

Aeroplan przemytników, prócz ładunku z kilku kóp ps., masła i słoniny, posiadał 2 karabiny maszynowe i aparat telegrafu bez drutu.

Ofensywa ententy przeciw Rosji.

Bazylen, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“).

„Information“ telegrafuje z Londynu:

Źródła wiarygodne komunikują, iż rada wojenna ententy postanowiła pewne zmiany w armji koalicyjnej, walczącej w Rosji.

Państwa, sąsiadujące z Rosją, przygotowywane są przez misję koalicyjną, by dały jej do rozporządzenia wszelkie swoje środki militarne.

Ententa pragnie zapobiedz, by Niemcy nie mogli wchodzić w żadne kontakty z Rosją bolszewicką.

„New York Herald“ donosi, iż utworzona została specjalna komisja bałtycka.

Silna flota ententy, złożona z 18 pancerników, została wysłana na Bałtyk, jednocześnie zaś wysyłane są w dużej ilości bataliony piechoty.

Planowany jest stak Petersburga od strony morza i lądu.

Ucieczka żydów-bolszewików do Polski.

Pińsk, 18 maja.

Przybyli z Rosji reemigranci opowiadają, że ku granicom Polski ciągną czarne masy żydów z rodzinami, którzy chwytają się groźące im w Rosji rzezi i chcą znaleźć schronienie w Polsce.

Zbiegowie ci głównie kierują się ku Pińskowi, w którego okolicach najłatwiej się przedostać. Wśród tych zbiegów znajduje się wielu wybitnych działaczy bolszewickich z prowincjonalnych miast rosyjskich, którzy, widząc chylenie się ku upadkowi rządów komisarzy ludowych, ujęć pragną przed zemstą gnębionej przez nich ludności.

Polskie tereny na wschodzie.

Ljon, 18 maja.

„Temps“ donosi, że odebrane bolszewikom na Litwie obszary będą zarządzane przez komisarzy generalnego, który będzie połączony z Naczelnikowi państwa polskiego. Wyjątek stanowią obszary: Białego-stoku, Bielska, Brześcia Litewskiego i Włodzimierza Wołyńskiego, które zostaną bezpośrednio przyłączone do państwa polskiego i będą miały organizację taką samą, jak inne obszary polskie.

Telegram z Grodna donosi, że Niemcy czynią przygotowania do opuszczenia gubernji suwalskiej. Na razie zostają oni jeszcze w Libawie, Windawie i w Kurlandji.

Rewolucja w Bułgarii.

Haga, 18 maja.

(Tel. wł. „Iskry“).

Reuter donosi z Sofji:
„Ruch przeciw dynastji Kebugów przybiera formy coraz ostrzejsze. W ostatnich dniach odbyło się wiele manifestacji rewolucjonistów, którzy strzelali do zamku i próbowali go nawet szturmować.

Część armji bułgarskiej przeszła na stronę rewolucjonistów. W Kistendilu ogłoszono republikę socjalistów.

Wojna Rumunii z Rosją.

Paryż, 18 maja.

Według biura Reutersa, wskutek ultimatum rosyjskiego do Rumunii, Rumunia i Rosja bolszewicka znajdują się na stopie wojennej.

Zajęcie Samary.

Bere, 17 maja.

Ukraińskie biuro prasowe donosi, że wojsko generała Koleszaka obsadziło Samarę.

Zajęcie Smyrny.

Saloniki, 18 maja.

W Smyrnie wylądowało wojsko aliantów. Francuzi zajęli forty, Grecy obsadzili najważniejsze części miasta, Anglii zaś i Włosi — okolice miasta. Zawiądzono rząd turecki o zajęciu miasta na zasadzie art. 7 układu rozejmowego.

Włosi nad granicą Bawarii.

Berlin, 19 maja.

(Tel. wł. „Iskry“).

Z Monachium telegrafują do „Lokalans“:

„Przybywający z Tyrolu stwierdzają jednogłośnie, iż Włosi gromadzą znaczne wojska w okolicy Kufsteinu.

Bawaria musi być przygotowana na wkrócenie wojsk włoskich w czasie najbliższym.

Opisy.

(Złożono bezpośrednio w „Iskry“).

Dr. Szenkier złożył na skarb narodowy mk. 100 (sto), i Feliks Kulicki na skarb narodowy mk. 5 (pięć).

— Za pośrednictwem p. podkomisarza Tarko z Koziogłów na skarb narodowy składa Antoni Bereza 135 rb. (sto trzydzieści pięć rb.) i 65 mk. papierami.

Ogłoszenie

W związku ze sprawą Inżyniera Pana Talko ogłaszam co następuje:

Wprowadzony w błąd — powtórzyłem udzielone mi, a jak się w następstwie okazało, nieprawdziwe informacje o rzekomo popełnionych przez Inżyniera Pana Talko nadużyciach aprowizacyjnych w Dąbrowie Górniczej, za co niniejszym Inżyniera Pana Talko przepraszam i na Jego życzenie składam 500 marek na Skarb Narodowy.

Stefan Bredziński.

Ogłoszenie.**Magistrat m. Sosnowca**

poszukuje kupna 500 prętów parceli na przedmieściu Pogoń pod budowę gmachu Szkolnego.

Szczegółowe oferty wraz z planami sytuacyjnymi przyjmuje wydział budowlany, II piętro, pokój № 18.

Wyższa Szkoła Realna

w Będzinie

podaje do wiadomości osób interesowanych, że

egzaminu dla nowostępujących kandydatów do wszystkich klas (oprócz ósmej) rozpoczną się 31 maja o godzinie 8 i pół rano.

Niniejszym mam honor donieść Sz. odbiorcom, że WYŁĄCZNĄ SPRZEDAŻ na powszechnie uznany za

najlepszy środek do czyszczenia metalu, okien, luster i t. d.

pod nazwą

„SZLADIN“

z dniem 1 Maja powierzyłem firmie PROSKUROWSKI i S-ka w Sosnowcu, MODRZEJOWSKA № 37.

Filja w Częstochowie, Dojazd № 31 do których uprzejmie proszę się zwrócić z łaskawymi zleceniami.

Z poważaniem

Izydor Szladowski.

Powołując się na powyższe ogłoszenie mamy honor donieść Sz. Klientom, że

wszelkie zamówienia na znany płyn „SZLADIN“ będziemy punktualnie wykonywać ku zupełnemu ich zadowoleniu.

Z poważaniem

I. Proskurowski i S-ka.

Do biura handlowego potrzebny

młody człowiek

Mającym praktykę — pierwszeństwo. Może się również zgłosić praktykant z wykształceniem czteroklasowym i ładnym charakterem pisma.

Szczegółowe oferty z podaniem referencji — do filji „Iskry“ w Będzinie.

Ubrania męskie Palta

Spodnie Spódnice

HURTOWO I DETALICZNIE PO CENACH ZNIŻONYCH poleca firma

M. Cukierman SOSNOWIEC, ul. Dekierka (Policyjna) 24.

Poleca się:

CONFETTI, SERPENTINY, BOMBY, BALONY, FAJERWERKI, KOTYLJONY i inne przybory do zabaw.

W. Percik

Sosnowiec, Modzejowska 1

Drobne ogłoszenia.

Slusarsko -Mechaniczny zakład sprzedam. Wiadomość w redakcji.

Fryzjerski -subjekt potrzebny z araz. Będzin, Prokopowicz.

Okazja kawał marmuru, waga dziesiętna, otomana, łóżko, lustro, stół, zeszyty do gry fortepianowej, dywan, kino Teatr do sprzedania. Wiadomość Kollataja 3. Sklep.

Lód do sprzedania. Sienkiewicza № 5.

Pokój umebłowanego z oddzielnym wejściem poszukuję. Zgłoszenia w „Iskry“ pod 100.

Pokoju umebłowanego z oddzielnym wejściem przy rodzinie nie poszukuje samolany urzędnik. Oferty do administracji „Iskry“ pod № 100

Zaginął paszport wydany przez władze niemieckie na imię Rozy Rotenberg.

Paszport, wydany w Charkowie i metryki ślubne na imię Marjana i Henryki Gilewicz zaginęły.

Zgubiono paszport i atestat wydany przez Kremlenowską artylerijską szkołę oraz świadectwo cechowe wydane w roku 1910 przez Urząd Starszych Zgromadzenia Slusarzy w Będzinie i świadectwo szkolne z 2-eh klas, szkoły kolejowej pana Wacowskiego w Sosnowcu na imię Bolesława Szczecińskiego. Świadectwa zgubione niemają żadnej wartości dla znalazcy.

Pokój umebłowany z oddzielnym wejściem przy rodzinie jest do wynajęcia od zaraz. Wiadomość w „Iskry“.

Gospodyni z gotowaniem, recepcją bielizny, czerpaniem potrzebna. Kolonia Fitzner Gampier Dyr. Jung.

Beczki kupuje smolarnia L. Lemkowi. Sosnowiec ul. Zygmunta № 1.

Zaginął patent II kategorii na sklep galanterijny na imię Motyla Marina.

15 stolarzy przyjmują na wykonanie biurowych stylu amerykańskiego. Wiadomość: Adam Welszar, dom p. Langera Skupień na Piaskach.

Zaginął paszport wydany przez władze niemieckie na imię Chaima Merina.

Nasiona świeże poleca ogrodnictwo handlowe „Flora“, Sosnowiec, ul. 3 Maja № 6

Zaginęła książka żywnościowa wydana przez kop. Renard na imię Stanisława Zagórskiego.

Łódzki pierwszorzędnym krawiecem damski utworzył w Sosnowcu przy ul. Kollataja № 6 pracownię obiorów damskich. Aby przekonać Sz. Publiczność o dobrej i wykwintnej robocie pierwsze 3 miesiące ceny niskie. Z poważaniem Rudzki.

Udzielam lekcji muzyki (fortepjan) kilku-letnia praktyka, również przyjmuję haft. Będzin ul. Kościuszki dom kolejowy vis a vis młyn Laskiera, Zofia Czumakowa.

Zgubiono przepustkę zagraniczną na imię Bronisławy Frydler w zeszłym tygodniu. Zwrócić „Iskra“.

Potrzebny lokal 8—10 pokoi. Wiadomość w redakcji.

Windy, walcownia do rur 1 i pół metr. dł., rury, pompy do sprzedania. Dąbrowa, Sławkowska № 14.

Reperacje maszyn do szycia, pisania, rachowania kas sklepowych, rowerów i t. p. Szlifowanie noży. Tanio i szybko. Antoni Kranc, Policyjna obok składu mebli. Wojtkowiaka.

Niklowanie wszelkich przedmiotów, reperacje wykonanie nowych Kranc, Policyjna, obok składu Wojtkowiaka.

Sosnowiec-Warszawa Co srodę wyjeżdżam, załatwiam wszelkie interesy handlowe. Wiadomość: Sienkiewicza 6. m. 2.